

Slovenščina 7-9 – učbenik in samostojni delovni zvezek v 2. delih

Avtorice: Jerca Vogel, Milena Čuden, Tatjana Košak

Transkripcije besedil za poslušanje in gledanje

(Posnetki so objavljeni na portalu za učitelje www.ucimte.com
v sklopu i-različice in v sklopu Podpora za učitelje Zvočni posnetki)

Ljubljana, september 2016

(1)

Slovenščina 7, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 59

Knjižni jezik, pokrajinski pogovorni jezik in narečje

Marko: Joj, veste kaj?

Učitelj: Ja, Marko, kar povej.

Marko: Ta pot, ane, po slovenski južni meji, na njej bomo res veliko *vidl*. Pa bo tudi *kej* zabavnega? Tako za konec?

Učitelj: Hja, *maš* prav, ne bi *blo* slabo, ampak o tem še nisem razmišljal. Si hotel kaj predlagat?

Marko: V bistvu, ja. Pa ne samo *jest*, tud Lana in Maša se strinjata.

Učitelj: Aha. (*zamišljeno, vprašujoče*)

Marko: Ja, no, mislimo, da bi moral biti konec dneva povezan z glasbo. Tega bodo vsi veseli. *Kak* koncert recimo ali *kej* podobnega?

Učitelj: Glasba bi bila najboljša, ja. *Sam* kljub vsemu bi morala *bit* povezana s kulturnim dnevom, mislim.

Lana: Kaj pa ljudska glasba, bi bila v redu?

Marko: Ljudska? A to so Avseniki pa Slaki? (*malce cinično*)

Lana: Ne, tiso je narodno-zabavna; mislim ljudska -aa, prava-aa ljudska-aa.

Marko: Aha, in kakšna je razlika?

Lana: No, narodno-zabavna je z veselic, ljudska je pa ljudska(aa)...

Učitelj: Joj, *sej* tud *jst* ne znam razložiti kar tako razlike. *Dej*, Lana, *vpiš* ljudska glasba.

Lana: (*bere iz računalnika, zadetek Wikipedia*) Ljudska glasba je tradicionalna glasba posameznih ljudstev ali manjših skupin. Značilna je za kulturo določene pokrajine ali območja in je odsev življenjskega, delavskega, kmečkega in obrtniškega stanu. Obsega vokalno, inštrumentalno in plesno glasbo. Zanj je značilno, da so jo ljudje v določenem okolju sprejeli za svojo in njeno vsebino prenašali iz roda v rod po ustnem izročilu. V slovenskem kulturnem prostoru so največ ljudske glasbe prenašali in izvajali potujoči krajevni ter vaški godci. Godec je prišel v vas ali v mesto ob različnih priložnostih, in sicer ob praznovanjih, ženitovanjih, veselicah, sejnih, godovanjih ter sezonskih delih. Avtorji ljudske glasbe so večinoma pozabljeni in zato neznani. Ljudska glasba lahko vpliva tudi na sodobno zabavno glasbo, predvsem na tako imenovano etno glasbo.

Marko: Ja, zdaj mi je približno jasno. Vsi so venci bejli pa *mal* čez jezero, to, ane?

Lana: (*kratek nasmeh*) Hh.

Marko: Kakšen je pa koncert te ljudske glasbe?

Učitelj: No, to ni čisto klasični koncert, dogovorimo se lahko s kako folklorno skupino, da nam zapoje nekaj pesmi in predstavi značilen ples. Potem pa lahko tudi nas naučijo kako pesem ali ples.

Lana: Ej, to! Nikdar ne vemo kaj naj zapojemo *k* smo na izletu.

Zvonjenje telefona

Učitelj: O, ravno kliče avtobusni prevoznik. Samo trenutek, kar nadaljujte pogovor. (*Učitelj vstane in se umakne od skupine za pogovor po telefonu*).

Maša: Kaj pa, če bi se en belokranjski in en primorski komad naučili že na busu?

Lana: Ja!

Marko: No, ne vem, če bo ravno vsem *kul*, da bi poslušal tako *musko*. *Misl*m koncert že, ampak *skoz* na busu, to bi *blo* pa *mal too much*.

Maša: Vem, vem, ampak *sej* se lahko naučimo bolj etno komad.

Marko: *Jest spet nč ne štekam, kakšen etno?*

Maša: *pa to je tko mal bl moderna ljudska muska, Kreslin pa to.*

Marko: *A Kreslin? Ja to bi blo pa OK.*

(2)

Slovenščina 7, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 63

Knjižni jezik, pokrajinski pogovorni jezik in narečje

Se vrne učitelj.

Učitelj: No, kako?

Vsi trije se hitro izmenjajo:

Lana: Ja, a veste, smo mislil, da bi lahko *mal belokranske* in primorske ljudske glasbe poslušal že na avtobusu.

Maša: In se že sami naučil kake pesmi!

Marko: Ampak *bol* etno!

Učitelj: No, samo malo. Če prav razumem, predlagate, da že po poti tu in tam poslušamo belokranjske in primorske ljudske pesmi.

Marko: Etno.

Učitelj: Etno, ja, in da se potem kake tudi naučimo ...

Učenci kimajo, aha, ja.

Učitelj: Ideja se mi zdi super. Ampak to pomeni, da se moramo s kako folklorno skupino dogovoriti za koncert, poiskati *dovol* etno pesmi in izbrati dve, da se ju bomo *naučil*. Uf, kar nekaj dela ... se mi zdi, da si ga bomo *moral razdeliti* ...

Lana: No, pesmi lahko poiščemo mi na *netu* in jih zberemo s CD-jev.

Učitelj: V redu, fino. Za koncert se bom skušala dogovoriti jaz. Kaj pa pesmi, ki se ju bomo naučil? Moramo ju izbrati in iskat besedilo!

Maša: Tega se pa mogoče lahko lotimo kar zdaj, a ne? Ker po mojem morata *bit* dovolj znani. Ne vem ... A kdo *kakšno* pozna?

Nekaj časa molk, potem

Učitelj: Za Belo krajino bi mogoče bil Magnifico. Saj on je kar znan, ane?

Marko: Jasno! Ampak on pa etno?

Učitelj: Ja, zdi se mi, da poje *Pastirče mlado* ...

Lana: Ja, jo! A jo poskusim poiskati?

Vsi: Daj, daj, super.

Lana: Samo malo, da grem na You Tube ... Tako ... Še malo ... Magnifico ... Pastirče mlado! A poslušamo?

Vsi: Jasno, ja, *itak*.

Kratek posnetek pesmi – video.

Marko: Ej, pa to je dobro!

Maša: Dajmo kar to – proti Magnificu *tud* fantje ne bojo nič *rek!*

Vsi pritrdijo.

Učitelj: To je šlo hitro! Super! Kaj pa besedilo?

Lana (*že tipka na tipkovnico – posnetek ekrana*): Že iščem. Bom pogledala na netu ... Tako.

Učitelj: To je šlo hitro!

Marko: No ... aha ...

Lana: A je spet kaj narobe?

Marko: Ne, samo ... jaz ne razumem *čist* vsega.

Maša: Saj ti lahko prevedem. Moja mami je iz Bele krajine, iz Adlešičev.

Marko: Ja, pesem že – ampak kaj, če ne bom razumel ljudi, ko bomo na poti? A ne bo to *mal nerodn* ...?

Maša: Pa saj *tko* govorijo samo med sabo. Vsi iz Adlešičev že s kom iz Črnomlja ali Metlike govorijo *drugač*, bolj, no, po belokransk. Z mano pa govorijo že skoraj čist knjižno.

(3)

Slovenščina 7, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 51

Uradni pogajalni pogovor, pogovor z ravnateljem

Manca: Dober dan.

Ravnatelj: Dober dan.

Nejc: Dober dan.

Manca: Hvala, da ste nas sprejeli.

Ravnatelj: Kaj bo dobrega?

Nejc: Seznaniti smo vaš prišli s predlogi učencev, ki smo jih obravnavali na razrednih urah.

Ravnatelj: Z zanimanjem vam bom prisluhnil, če bodo vaši predlogi dobri in jih bo moč upoštevati, jih bom z veseljem podprl.

Luka: Ugotovili smo, da veliko luči v šoli gori po nepotrebem. Menim, da bi lahko učenci sami poskrbeli za ugašanje luči. V vsakem razredu bi rediteljja prevzela to nalogo.

Ravnatelj: Zelo dobro, predlog sploh ni slab, če ne bi bila rediteljja že preveč obremenjena.

Težave bi ostale z lučmi v sanitarijah in garderobah. Svetujem, da to nalogo namenimo komu drugemu.

Polona: Skrb za luči lahko prevzame eden od dežurnih učencev, saj nista preveč obremenjena z delom. Po začetku vsake ure bi lahko obhodel eden izmed njiju šolo in poskrbel za luči.

Ravnatelj: Zanimiva zamisel. Bojim se, da bi učenci izkoriščali to nalogo za pohajkovanje po šoli in motenje pouka ter našli izgovor za neprepisano snov rednih učnih ur. Predlagam, da vsak posameznik sam poskrbi, da bodo luči vedno ugasnjene in da opozarjate drug drugega na to.

Manca: Vsi dežurni niso enaki, večina zelo opravlja svoje delo. Se pa strinjam z vami, da je najbolje, da poskrbimo sami, da so luči ugasnjene. Mislim, da bi bilo dobro, da bi ob stikalih nalepili opozorilo za ugašanje luči.

Ravnatelj: Imate morda še kakšen predlog?

Nejc: Moti me, da so naše učilnice neenakomerno ogrevane, v enih nas zebe, v drugih nam je pa prevroče. Vse to prispeva k slabšem delu pri pouku. Mislim, da bi moral hišnik vsak odmor redno kontrolirati temperaturo po učilnicah, saj se edini dobro spozna na ogrevalne naprave.

Polona: Meni se to zdi nemogoče. Hišnik ima še druga dela na šoli in je marsikdaj odsoten. Predlagam, da bi v razrede namestili termostate in toplomere, s katerimi bi učenci uravnavali temperaturo v razredu. Na ta način bi lahko prilagajali temperaturo v razredih zunanjim razmeram.

Ravnatelj: Termostati predstavljajo za šolo velik strošek in ne moremo si privoščiti, da bi jih na eno kurilno sezono prevečkrat zamenjali. Vaša ideja mi je všeč, vendar predlagam, da bi s termostati uravnavali učitelji.

Luka: Fino. Torej smo se strinjali o opozorilih za luči in ogrevanju učilnic.

Ravnatelj: Želim si, da bi tudi v bodoče tako dobro sodelovali kot smo danes in da bodo vaši predlogi tudi zaživel. Na svidenje.

Učenci: Na svidenje.

(4)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 58

Opis delovnega postopka, striženje psa

Preden začnemo striči je treba vedeti, za katero pasmo gre. Treba se je odločiti za varianto pasje pričeske – ali za krajšo frizuro ali ga strižemo za razstavo ali ne. Večinoma standard pasme določa obliko frizure, kakšna mora biti. Lastnika je treba povprašati o obnašanju in posebnostih psa, tako da smo pripravljeni na striženje. Biti moramo pozorni, če je pes na primer agresiven, če šausa, če je nemiren, se boji, če je paničen, ali ima kako rano ali izboklino, za katero je treba paziti, da je pri striženju ne odrežemo. Skratka, te stvari je treba najprej povprašati lastnika, potem pa lastnik pusti psa tukaj in začnemo striči. Najprej postrizemo psa po hrbtu, torej strižemo, ne najprej po glavi, kot bi bilo logično, ampak začnemo najprej po hrbtu. Iz dveh razlogov – zato ker tukaj odvezamemo dlako in če je kaj narobe, ni nobene škode, ker tukaj psu odvezamemo vso dlako.

Tudi če je pes nemiren, se lahko postopoma navadi na striženje. Zdaj gremo na oblikovanje nog, najprej jih razčesamo. Bolj kot jih bomo razčesali, lažje bomo strigli. Pri prednjih nogah moramo biti dostikrat zelo potrpežljivi, ker se psi za te šape zelo bojijo.

Odstranimo odvečno dlako, ki štrli od zamišljene idealne linije. Glavo spet najprej razčesamo.

Najprej odstranimo dlake med očmi, samo ta del, ki sili v oči. Dlake, ki onemogočajo obrvem, da bi lahko padale. Uhlje vedno ostrižemo na kratko.

Pri nohtih je treba paziti, da jih ne odrežemo preveč, ker je v nohtu jedro, ki je neenakomerno razporejeno v notranjost, pri nekaterih bolj, pri drugih manj. Če noht preveč odstrižemo, lahko psa zelo peče.

Poklic pasjega frizerja

Za človeka, ki ima veselje do psov, je striženje psa prijetno, saj ob striženju doživlja različne značaje, telesni in psihični stik. Ta izziv, da ga lahko umiriš in da si z njim lahko prijatelj, kljub temu da je pes v položaju, ko mu ni prijetno. Določeno energijo človek včasih čuti in če imaš pse rad, je to lahko prijetno. Slaba stran pa je, da ni ravno zdravo, ker ostre dlake frčijo po zraku in jih vdihavaš, predvsem pa moraš dve uri delati zelo intenzivno, če hočeš psa lepo ostriči. Za vsako delo moraš imeti veselje, drugače nima smisla. Je pa užitek, ko je stvar končana, ko pogledaš izdelek in če je lepo, potem je to zadoščenje. Večina ta poklic preveč jemlje kot obrt in če je to obrtništvo, gledaš na to, da vložiš čim manj dela in čim več zaslužiš. Morda je to izvedljivo pri tehniki, tu pa se maščuje. Mislim, da je to napaka. Strižeš temeljito ali pa ne. Pasji frizer mora seveda biti tudi korajžen in se psov ne sme bati. Poznati mora tudi pasme psov. Znati mora ravnati s psom, ga umiriti in mu hkrati narediti kake prijetne občutke, da pes nima občutka, da je striženje grozno.

Vedenje psov pri striženju

Različno je počutje psov, če je to mlad pes, ki se prvič striže, je treba z njim delati bolj obzirno in previdno. Na hrbtu ga na primer na začetku bolj izzivamo kot strižemo. Večina psov, ki so večkrat ostriženi, so navajeni. So pa nekateri, ki vedno mencajo, se kar naprej prestopajo, cvilijo, nekateri so bolj tečni, tako kot ljudje, nimajo obstanka. Ampak večinoma so pridni in se vdajo v usodo in potem je pes zadovoljen, ko je stvar končana. Srečen, ne samo zato, ker je konec, ampak se tudi med drugimi vrstniki počuti nekaj posebnega, je skoraj važen pred drugimi.

Lastniki psov

Lastniki psov so različni. Nekateri so kapricasti, ne toliko zaradi striženja, bolj zaradi psov. Nekateri se bojijo, da bo kaj narobe, če bo pes sam. Če je lastnik zraven, potem je težko vzpostaviti stik s psom. Pes išče potuho pri lastniku oziroma jaz ne morem navezati stika z njim.

(5)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 85

Opis naprave, klopotec

Novinarka:

Ponekod v Sloveniji velja, da brez klopotcev in njihovega klopotanja ni prave vinske deželice. Zato se bodo, tako kot vsako poletje, tudi letos v vinorodnih krajih Slovenije vse glasneje oglašali. V marsikaterih slovenskih vinorodnih krajih se še niso izneverili starim šegam. 15. avgusta ali na veliki šmaren oziroma veliko mašo, kot temu rečejo domačini, morajo v vinogradih stati klopotci. To leseno motovilo namreč po ljudskem prepričanju preganja škorce in s svojimi udarci tudi pomaga mehčati grozdne jagode. Klopotec je marsikje družinska dota, ki se prenaša iz roda v rod, tako da v številnih družinah sploh ne vedo več, kateri prednik ga je naredil. Čeprav je naprava na videz preprosta, je njeno izdelovanje prava umetnost in zahteva veliko spretnosti. Zato je tudi danes ne zna izdelati vsak. Domačini pravijo, da si moraš klopotec, če ga želiš dobiti v dar, prav posebej prislužiti.

Da bi podrobneje spoznali klopotec, smo se odpravili pod Pohorje v vas Ugovec, kamor nas je povabil domačin Damjan Kvas. Zanimalo nas je, ali je klopotec, ki ga uporabljamo za odganjanje ptic, res le na videz preprosta naprava.

Damjan Kvas:

Sestavljen je tako: ima stol, ki je po navadi iz hrastovega lesa, bistveno je tudi vreteno, na vretenu so pač pritrjena vsa kladivca, potem tile krogi, na katera imamo pritrjena ta gibljiva tolkala. Zelo pomembna je deska, ki mora biti iz trdega češnjevega lesa, lahko je tudi oreh, kar je lažje dobiti. Zdaj tu manjka v tem trenutku samo še vetrnica, od tam dobiva klopotec pač to energijo, ki ga vrti in poganja ta kladivca. Da pa veter, da pa klopotec zadane pravo smer vetra, ima pa zelo dolg rep. Ta rep ni nikoli predolg. Drugače ostale sestavine so pa še potem, seveda, drog, igla in paziti moramo, seveda, da nam ga veter, ko je bolj močan, ne sname.

Novinarka:

Sicer pa se klopotci med seboj razlikujejo. Slovenskogoriški ima na primer daljše vetrnice in jih premore le dva para. Haloški ima tri pare vetrnic in zlasti drugače pritrjene lesene kije, ki med vrtenjem udrihajo po leseni deski. Nekdaj je menda veljalo za sramotno, če je bilo treba klopotec pred močnim vetrom zavirati z verigo ali palico. Ponekod pa je zaviranje klopotcev povsem običajno opravilo, saj ob celonočnem klepanju velikanov ni mogoče zatisniti očesa. Zaradi počitka klopotce marsikje zavirajo in ustavljajo, kar je nekdanje dajalo priložnost nagajivcem. Ti so klopotce ponoči odrešili spon in potem je imela gospodarjeva družina samo še dve možnosti – ali je klopotec v vetru sredi noči ukrotila ali pa do jutra ni zatisnila oči.

Klopotci in z njimi povezane šege so marsikje postali turistična vaba in hkrati ponovno povezali prebivalce krajev in vasi. Ob postavljanju klopotcev se združi vsa vas. Z glasbo, dobro hrano in domačim vinom ta dan postane pravi praznik. To je zagotovo obetajoče potrdilo, da klopotci še dolgo ne bodo izginiti in da bodo marsikje v Sloveniji klopotali sleherno jesen.

Ko se boste naslednjič s svojimi starši odpravili na trgatve, jim lahko na poti domov zastavite zabavno nalogo. Naj poskušajo za vami ponoviti poved: *Naš klopotec v klopotišču klopotajoče klopoče*. In če se jim bo zataknilo, še nasvet zanje: namesto domov se s svojimi najstniki peš odpravite na sladoled.

(6)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 5

Raziskovalni pogovor, zvočni posnetek

Alenka: O, Tanja, Špela, od kod pa vidve?

Špela: Glej jo, Alenka.

Tanja: S pevskih vaj.

Alenka: Tudi v soboto? A vama ni odveč?

Tanja: Naslednji teden imamo koncert, pa vse dneve vadimo.

Špela: Ja, saj je naporno, ampak koncert vse odtehta.

Tanja: Seveda, saj gremo morda potem še na gostovanje. Za to se pa že splača potruditi.

Alenka: A vesta, da ta vaš pevski zbor sploh ni slab. Koliko let pa že pojeta v njem, da gresta lahko na gostovanja?

Tanja: Veliko, jaz pojem že sedem let.

Špela: Jaz pa štiri.

Alenka: Uh, to je kar nekaj. Kje vse ste pa že bili?

Tanja: Kje vse smo že bili? Jaz se najbolj spomnim Argentine in Čila, tam je čisto drug svet.

Špela: Ampak da ne boš mislila, tako daleč gremo redko, po navadi gostujemo kje bližje, v Italiji, Avstriji, na Hrvaškem, v Nemčiji.

Tanja: In sploh danes nismo vadile petja, ampak koreografijo.

Alenka: Kako koreografijo? Saj v pevskem zboru ves čas stojiš pri miru.

Tanja: Pri našem ne. Naša zborovodkinja je prepričana, da je pesem, če jo spremljaš s pravimi gibi, še boljša.

Špela: Jaz pri tem prav uživam. In druge tudi. Se pozna, da smo sama dekleta.

Alenka: Kako pa se lahko vpišeš v vaš zbor? Moraš koga poznati ali se lahko kar vpišeš?

Špela: V bistvu se kar vpišeš, samo najprej moraš opraviti še avdicijo.

Alenka: A je hudo?

Tanja: Oh, ne, saj ni tako hudo. Samo ne veš, kaj te čaka.

Špela: In dobro je, da imaš že kar nekaj izkušenj, da si recimo prej pela v šolskem zboru.

Alenka: Ja, to pa sem. Ampak kaj ko imam dvakrat na teden že treninge, drugače bi tudi jaz poskusila. A moraš nujno hoditi v osnovno šolo, da si član zboru?

Tanja: Ne, ne, v zboru je več srednješolk. Me smo med mlajšimi.

Alenka: Kako pa se razumete s starejšimi? Ali se družite tudi z njimi?

Špela: Jaz se z vsemi dobro razumem, samo z enimi se družim bolj, z drugimi manj.

Tanja: Pa leta pri tem niso najpomembnejša. Nekatere so ti preprosto bolj simpatične kot druge, ampak med petdesetimi dekleti lahko izbiraš.

Alenka: No, mogoče bom poskusila, ko bom v srednji šoli. Južna Amerika mi kar ne gre iz glave.

Tanja: Že, že, samo najprej te nekaj let čakajo vaje dvakrat na teden, včasih tudi med počitnicami. Saj vem, saj vem, pa vseeno.

Špela: Se mi zdi, da ti Argentina res ne gre iz glave. Ravno včeraj sem dobila fotografije. A se popoldne dobimo pri meni, da si jih bomo skupaj ogledale?

Tanja: Res? A so lepe?

Alenka: Lahko pridem tudi jaz?

Špela: Veš, da. Udeležba obvezna.

Alenka: Drži.

Špela: Se vidimo.

Tanja: Komaj čakam.

(7)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 12 in 14

Raziskovalni pogovor, intervju z Ireno Avbelj

Novinarka: Moja današnja gostja je Irena Avbelj, ki vam je najverjetneje ni treba prav posebej predstavljati. Z Ireno bi se lahko srečali kje v zraku ali pa na letališču, mi pa smo se izjemoma odločili, da jo obiščemo kar doma. Irena, pozdravljeni. Morda za začetek začnimo pri začetku. Se še spominjate, kdaj in zakaj ste se odločili za padalstvo?

Irena Avbelj: Ja, seveda, jaz se spominjam tistih prvih začetkov. Zdaj pa zakaj točno sem se odločila, jaz moram povedati, to je bilo pri dvajsetih letih, takrat sem bila na fakulteti, v glavnem sem se nehala že aktivno ukvarjati z vsemi športi, ki sem jih pač prej, s katerimi sem se prej ukvarjala, in videla sem razpis za tečaj padalstva v časopisu in sem se prijavila. Takrat niti nisem vedela, kako padala izgledajo, kje sploh so Lesce, ampak nekako me je pritegnilo in želela sem si to poskusiti.

Novinarka: V dolgoletni športni karieri ste dosegli številne uspehe. Naj omenim samo to, da ste nekajkratna svetovna prvakinja. Pa me zanima, ali danes skačete zgolj zaradi športnih užitkov ali gre še za kakšen naslov, ki bi ga radi osvojili.

Irena Avbelj: Ja, zdaj, jaz moram reči, da v svoji karieri, je že zelo dolga, da sem osvojila praktično vse, kar se v padalstvu da. Da imam medalje z vseh svetovnih prvenstev oziroma z vseh disciplin, s katerimi se ukvarjam, in nekako zadnje čase mi tudi zmanjkuje že motivacije tudi za ta večja tekmovanja, ker enostavno vem, da več kot tisto prvo mesto, se ga ne da doseči tako. Ampak nekako tako dva, tri mesece, kadar ne skačem, pa si še vedno potem želim nazaj v letalo in poskusiti zrak in pa tisti prosti pad.

Novinarka: Mnoge mlade padalstvo zelo zanima. Jim lahko svetujete, kdaj, kje in kako začeti?

Irena Avbelj: Ja, jaz moram povedati, da je tuki pač starostna omejitev: 16 let s podpisom staršev oziroma skrbnikov oziroma 18 let samostojno. Potrebno je opraviti tudi zdravniški pregled, ki ni nič posebnega. Nekaj teorije in pa seveda potem se lahko že gre v letalo, s tem, da so različne šole padalstva v Sloveniji, tako da kogar to zanima, mislim, da to ni problem kjerkoli poiskati in se prijaviti na ta tečaj.

Novinarka: Mnoge seveda zanima tudi, ali je padalstvo nevaren šport.

Irena Avbelj: Vsaka stvar v življenju je nevarna, če se je pač lotevaš na tak način, da nisi previden, da ne spoštuješ zakonitosti, za katero pač za tisto določeno stvar veljajo, tako da rekla bom, da ni stoprocenten.

Novinarka: Vsi tisti, ki še nikoli nismo skočili s padalom, se vendarle včasih vprašamo, kakšen neki je občutek v zraku. Ga je mogoče opisati?

Irena Avbelj: Težko, čudovito je. Jaz moram reči pač, da je čudovito, vsak, ki me to vpraša, pač mu svetujem, če ne drugače se da skočit v tandem padalu, tako da si kot potnik, pripet od spredaj na inštruktorja in takrat se že da občutiti ta prosti pad.

Novinarka: Koliko danes še trenirate?

Irena Avbelj: Ja, ogromno. Zdaj, praktično na začetku sezone smo in ravnokar sem se vrnila s štirinajstdnevnega treninga. Moram povedati, da sem opravljala 14 do 16 skokov na dan, kar je bila kar velika količina tudi za mene. Tako da, ta sezona bo zdaj trajala do nekako septembra, oktobra, potem pa pozimi še paraskip.

Novinarka: Kako pa potekajo posamični treningi? So zmeraj enaki ali se razlikujejo med seboj?

Irena Avbelj: Ja, jaz moram povedati, da zdaj nekako potekajo po nekem kalupu že, seveda pač tista pripravljalna obdobja, ko so, ko moramo skrbeti za svojo kondicijo pač vsak sam. Potem kasneje pa je to tako, da jutraj se pride na letališče, se pripravi oprema, pregleda, se dogovori, kaj se dela, ogreje, seveda pripravi štart in vse skupaj in potem se pač izvaja te skoke, vmes se delajo analize, na koncu se vse skupaj pospravi in to je to. To traja nekako do šest ur dnevno.

Novinarka: Katere pa so klasične discipline v padalstvu? Teh je več namreč.

Irena Avbelj: Ja, to prav kot se imenujejo klasične discipline, to je skok na cilj, ki se izvaja z višine 1000 metrov nad terenom, s tem, da v ekipi skače pet članov. In v bistvu namen te discipline je to, da se pristaja zelo točno v neko točko, ki ima premera treh centimetrov in teh treh centimetrov do šestnajst se meri elektronsko in kar je več kot šestnajst je maksimum že. Potem pa druga disciplina klasične so individualni figurativni skoki. To je pa disciplina, ki se izvaja z višine 2200 metrov. S tem da prvih 10, 12 sekund nekako se leti na glavo proti zemlji, tako da dobiš maksimalno hitrost tam nekje okrog 300 kilometrov na uro. In potem se izvede predpisan komplet figur, ki so sestavljeni iz elementov zavoja in pa salt. Vse to skupaj je posneto na kamero in potem sodniki potem zmerijo čas in pa seveda dobiš kazeno za vsak nepravilno oziroma nepravilno izveden loop.

Novinarka: Katera od teh disciplin pa je vam najljubša?

Irena Avbelj: Ja, sigurno figurativni skoki, zato ker se to dogaja v prostem padu.

Novinarka: Vsako leto znova preštejete skoke, ki jih naredite v enem letu, ali to ni običajno med padalci?

Irena Avbelj: Ne, padalci imamo tudi svoje padalske knjižice, kjer pač vodimo vsak skok posebej, si vpišemo. Tudi zaradi lastne evidence in pa seveda kasneje zaradi podaljševanja licence.

Novinarka: Kaj pa je za vas padalce dober skok?

Irena Avbelj: Ja, predvsem to, da se odpre padalo.

Novinarka: To je najbolj pomembno, še kaj? Na tekmovanjih seveda še vse drugo.

Irena Avbelj: Na tekmovanju vse drugo, sigurno. Pač da dosežeš dober rezultat, da odskačeš nekako, jaz vedno rečem, odskači tako kot znaš, seveda, včasih nam kroji tudi vreme rezultate in pa majčken sreče, ampak tisti izkušenejši tudi skozi to se znajo prebiti, tako da dober skok je dober skok, da maš dobro zloženo padalo, da te pilot lepo pripelje do višine, da imaš lep odvoj, recimo mirno ali pa bolj počasno odpiranje padala, da ni neko hitro in pa seveda potem uspešen pristanek.

Novinarka: Zanimivo pa je to, da vas ne zanimajo samo višave, temveč tudi globine. Ampak seveda ne v povezavi s padalstvom.

Irena Avbelj: Ja, res je. Jaz moram pač povedati, da moj prvi šport je bil plavanje oziroma najprej gimnastika, kasneje plavanje in potem še po plavanju sem se odločila za podvodno orientacijo. Za to sem morala narediti tudi potapljaški izpit in takrat me je potem tudi potegnilo v morske globine, tudi raziskovanje morskega sveta in to je bila nekako tista moja sprostitev, ki pa me še vedno drži in si vsako leto tudi privoščim kakšen teden ali dva take sprostitev, čudovite morske.

Novinarka: Kaj pa še radi počnete v prostem času?

Irena Avbelj: Ja, odkar imam hčerko, si želim čim več časa preživeti z njo in je tudi taka zelo dinamična punca in upam, da bova veliko stvari lahko tudi kasneje skupaj počeli.

Novinarka: Se kdaj tudi umaknete v kakšen miren kotiček s knjigo?

Irena Avbelj: Tudi, ja. Največkrat je to, kadar imamo tekmovanja ali pa kakšne priprave, takšne bolj dolgotrajne, takrat je vedno knjiga z menoj in takrat imam tudi, včasih se zgodi tudi, veliko časa, da lahko kaj preberem.

Novinarka: Nam zaupate, katera knjiga je zdaj na vaši nočni omarici na primer?

Irena Avbelj: Ja, trenutno, kljub temu da je poletje, sem v Himalaji. To je knjiga avtorja Jona Krakauerja Izginuli in opisuje ekspedicijo, v bistvu te komercialne ekspedicije, to se dogaja leta 96, v bistvu napisano po resničnih dogodkih. Nekako me tudi te knjige bolj pritegnejo, ki jih pišejo ljudje iz svojih lastnih izkušenj, in moram reči, da je zelo zanimiva knjiga.

Novinarka: Omenili ste že hčerko. Ji kdaj preberete tudi kakšno knjigo, ki se je še spomnite iz lastnega otroštva?

Irena Avbelj: Ja, ona, njej sem pač brala pravljice, jaz kot otrok so me tudi pritegnile pravljice, imela sem jih tudi na tistih ploščah, včasih smo poslušal, ogromno sem prebiral teh pravljic in kakšne znam še vedno tako iz glave.

Novinarka: Kakšna pa je po vašem mnenju vloga knjig, branja knjig pri odraščanju?

Irena Avbelj: Ja, jaz mislim, da ima zelo pomembno vlogo. Predvsem zato, ker nekako, ko odraščáš

še vedno živiš v nekem svojem domišljijem svetu in iščeš vprašanja, odgovore in mislim, da je ravno knjiga tista, ki lahko ti da tudi odgovore na ta vprašanja.

Novinarka: Irena Avbelj, hvala za pogovor. Želim vam še veliko športnih užitkov.

Irena Avbelj: Hvala lepa.

(8)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 51

Glasovi slovenskega knjižnega jezika, naravovarstveni tabor

Dragi mladi naravovarstveniki, lepo vas pozdravljam na letošnjem taboru! Zelo sem vesel, da sem po nekaj letih spet njegov del. Sem pravzaprav že stari maček, saj sem se ga redno udeleževal v vaši vlogi. Letos pa sem končno stopil v večje čevlje in postal vaš mentor. Ne bom se posebej predstavljaj, poudarim naj le, da so dosežki tega tabora zame kot mentorja nekaj izjemnega. In zakaj bomo skupaj raziskovali prav ptice? Najprej zato, ker vez človeka z nobeno drugo vrsto živih bitij ni tako trajna, raznolika in polna simbolov. Le kaj bi lahko to bolje dokazovalo kot vrsta pregovorov in rekov: bolje vrabec v roki kot golob na strehi, vidi kot sokol, vrana vrani ne izključuje oči, ena lastovka še ne prinese pomladi, ptički so odleteli iz gnezda. O pticah in njihovem vedenju pa imamo tudi več strokovnega vedenja kot o drugih živalih. Svet ptic je tako za nas najboljši kazalec ohranjenosti narave. Ali povedano drugače, dokler bomo imeli čaplje ob vodah, detle v gozdovih, orle v planinah in odmev koščevega glasu na barju, bomo vedeli, da znamo še vedno poiskati pravo pot. To je drugi in glavni razlog, da bomo na tokratnem taboru prisluhnili pticam in skušali kaj storiti zanje. Ker, ne pozabite, ptice so naše prijateljice in narava je naš zaveznik.

(9)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 88 in 89

Prilastkov odvisnik, pogovor s strokovnjakom o podnebnih spremembah

Novinarka: Nedavno je bila v Italiji konferenca o podnebnih spremembah. Vsi udeleženci so se strinjali, da je treba zmanjšati izpust toplogrednih plinov v ozračje, in upali, da bo sporazum o omejevanju toplogrednih plinov podpisala tudi Rusija. Vendar se to ni zgodilo. Ruski predsednik sporazuma ni bil pripravljen podpisati. Samozavestno je izjavil, da utegne otoplitev ozračja Rusiji celo koristiti in zato takega sporazuma sploh ne potrebuje. A najbrž ni vedel za študijo nemških znanstvenikov, ki napovedujejo, da nam v Evropi in Severni Ameriki med to katastrofo ne bo topleje, temveč nas bo celo zeblo. Ta trditev je na prvi pogled nelogična, zato smo obiskali strokovnjaka, ki je spremljal pravkar končano konferenco o podnebnih spremembah. Zemlji torej zaradi izpusta toplogrednih plinov v ozračje grozi katastrofa, ki jo deloma že lahko opazujemo. Zime postajajo toplejše, ledeniki se talijo. Ali nam lahko pojasnite, zakaj naj bi na severu Evrope in Severne Amerike kljub segrevanju ozračja postalo hladneje?

Strokovnjak: Pretežno vsa severozahodna Evropa in del Severne Amerike imata dokaj blagodejno in toplo podnebje zaradi Severnoatlantskega morskega toka. Ta tok je podaljšek Zalivskega toka, ki na sever prinaša toplo vodo iz tropskega pasu. Vendar se Zemljino ozračje segreva, ker se v njem kopiči vedno več toplogrednih plinov. To segrevanje ozračja povzroča, da se talijo ledeniki. Zaradi ledenikov, ki se talijo, v oceane priteka veliko mrzle vode, zato se gladina oceanov dviguje, hkrati pa voda v njih postaja čedalje hladnejša. Morda se nam zdi, da je Severnoatlantski tok, ta mogočen tok, neobčutljiv na te spremembe, vendar ni tako. V nevarnosti je tudi topel morski tok, ki obliva obalo Evrope in severno oziroma severovzhodno obalo Severne Amerike. Ker se oceani povečujejo in ker v oceane priteka vedno več hladne vode, se lahko zgodi, da bo nekega dne topel Severnoatlantski tok pravzaprav izginil. Topel tok, zaradi katerega ima zahodna obala naše celine ugodno podnebje, tako naj ne bi več prihajal proti severu in postopno ne bi več vplival na podnebje zahodne obale Evrope. Posledica opisanih dogodkov bi bil večji hlad v večjem delu Evrope, čeprav bi se na planetu kot celoti ozračje nekoliko segrelo.

(10)

Slovenščina 8, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 123

Sleng, pogovor s Sara in Tina

Sara: Prosim? Sara Bogataj pr telefonu.

Tina: Ojla, frendica! Kva dogaja?

Sara: Lej jo, a ti si? Tebe pa že dolg nism vidla. Pa tud slišala ne.

Tina: Sej veš, da je bla zdaj nekaj cajta pr men Eva. Veš, prava faca je. Zdej sem te pa poklicala po fonu. Kje si? A nič vn ne hodš?

Sara: Bolj mal. Matka mi ves cajt teži zarad bigle, mam popravca. Prepovedala mi je bit na kompu in tud na žurko v petek ne bom smela it. Misl, da se bom sam piflala.

Tina: Se spomnš ta zadnje žurke za Žanov rojstn dan, k smo šli v diskača. Ful dobr je blo, res. Pa kašne komade so vrtel. Ne morem pozabt tipa, k je rolal musko.

Sara: Ja, res je blo kul. Mejbi bom prepričala fotra, ko se bo vrnu z basketa. Mu bom pa tolk cajta težila, da bo mtki reku, da lah grem. Komi čakam, da bom spet densala.

Tina: Ja, prava faca si bla na tisti žurki. Pa še kulsko si bla napravljena in mela ful dobro frizuro.

Sara: Ja, zih!

Tina: Valda, da si bla. Veš, za petkovo žurko sem šla kupt nove štikle. Ta stari so me totalno presenetl, k so mi dal keš. Veš, kakšen zegen sem mela. Zadnje sem dobra, pa še cifra je bla ta prava.

Sara: To te bo folk gledu.

Tina: A bo tud tvoj tip pršu na žurko?

Sara: To ti po fonu ne morem razložit. A se dons lah kej dobiva, plis?

Tina: Jaz mam dons še tenis. Kva pa juttr?

Sara: Čak mal. Jutri se bom piflala biglo ... Ob enih?

Tina: D best. Pol pa greva lah na en drink.

Sara: Okej, se dobiva v najinem kafiču. Adijo.

Tina: Čau.

(11)

Slovenščina 9, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 21

Potopis, S kolesom na potep

Vsako leto s prijatelji pripravimo zanimiv izlet s kolesom po Sloveniji. Letos smo izbrali okolico reke Kolpe ob južni slovensko-hrvaški meji. Za to kolesarsko pot smo se odločili zaradi čudovite narave. Na poti smo si ogledali veliko naravnih in kulturnih znamenitosti ter si privoščili kopanje v kristalno čisti reki Kolpi.

Od doma smo se zgodaj zjutraj z avtom odpeljali proti vasici Radénci. Tam se je začela naša kolesarska pot. Peljali smo se skozi Kočevje in v Starem trgu zavili proti dolini Kolpe. V Radénce, ki ležijo sredi travnikov, njiv in gozdov v prelepem okolju neposredno ob reki Kolpi, smo prispeli zgodaj zjutraj, že okrog osmih. Pripravili smo kolesa in se takoj podali na cesto. Iz Radéncev smo se zapeljali proti Dolu in pot nadaljevali proti obmejnemu prehodu Sodévcu, a slovensko-hrvaške meje nismo prestopili. Namesto tega smo zapeljali desno na pot ob Kolpi in kmalu je sledilo bogato plačilo za neutrudno vrtenje pedal. Narava in tišina sta nas prevzeli, da smo si v prelepi naravi privoščili kratek oddih in pojedli zaslužen malico. Pot smo nadaljevali mimo nekdanjega mlina in žage v Prelésju. Kmalu zatem smo zapeljali prek mostu, ki ima zanimivo ograjo v obliki čolna. Zamikal nas je pogled na Kolpo tudi z mostu. Ladijski kljun se nam je zazdel skoraj filmski. Ustavili smo se in se o tem prepričali na lastne oči. Pot nas je vodila naprej čez Dolski potok. Zagledali smo prijeten majhen kamp in to je bil spet krasen razlog za nov postanek. Reka nas je vabila s svojo lepoto in obetajočim hladom. Osvežili in okopali smo se v reki, da smo lahko sveži in polni moči nadaljevali pot do Laz pri Predgradu.

Na poti proti Lazam pri Predgradu smo se peljali vzporedno s tiho šumečo reko Kolpo. V vasi smo si ogledali cerkev svetega Vida, ki izvira iz trinajstega stoletja. V osnovi je to značilna srednjeveška podružnična cerkva z eno samo ladjo, s polkrožno apsido in zvonikom na preslico. Njeno notranjost pa so v drugi polovici sedemnajstega stoletja v celoti okrasili s freskami. Severno od vasi smo na pobočju lahko opazovali zaraščanje nekdanjih vinogradov. Že smo bili spet na kolesih. Med potjo smo se ustavili in občudovali veliko vodno kolo, ki je poganjalo kladivo kovačije. Ogledali smo si tudi različne kovaške pripomočke in druge izdelke. Ob klepetu in občudovanju okolice smo se pripeljali do Spodnje Bilpe, kjer se začenjajo energetske točke ob Kolpi. V soteski Kolpe pod petinsedemdeset metrov visoko zatrepno steno smo si najprej ogledali izvir Bilpe, ki je del sistema ponikalnice Rinže. Ker smo bili blizu kraških jam Bilpa, smo skočili še do njih. Od ceste so oddaljene dvajset metrov. Že Valvasor je pisal o eni od jam, najbolj zanimiva pa se mu je zdela Bilparska stena, ki jo je imenoval Stena odmevov. Ta stena ima obliko vragove glave in od tod naj bi čarovnice vzletale proti Kleku. Dejansko je v steni mogoče najti kar približno dvajset različnih človeških in živalskih ali vraževernih likov, jama pa je še polna drugih skrivnosti.

Že smo spet vrteli pedala in pot nas je vodila dalje proti Lobiču ter Gorenji Žagi. Čas je bil naš vladar, tako da se ob Kobilji jami pri Lobiču nismo več ustavljali. Naša pot se je vila naprej proti Slavskemu Lazu. Ob zgornjem toku reke Kolpe smo prekolesarili še zadnje kilometre prvega dne po slikoviti kanjonski dolini. Ampak pred ciljno strmino smo si privoščili še osvežujoč napitek s C-vitaminom.

Z vrha koničastega hriba nas je molče opazovala utrdba oziroma grad Kostel, drugi največji grajski kompleks na Slovenskem. Kljub temu da nas je mogočna starodavna stavba, ki leži skoraj dvesto metrov nad Kolpo, vabila, naj jo takoj obiščemo, tega nismo storili. Za ogled gradu, ki je bil prvič omenjen že leta 1336, in za spoznavanje njegove včasih malo temačne zgodovine smo potrebovali več časa in bolj spočite glave. Zato smo obisk prestavili na naslednji dan.

Namesto na vzpetino smo se tako odpravili proti cilju našega prvega dne, proti Fari. Tam smo se dogovorili za prenočevanje v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti. Utrujeni po deseturnem potepanju, a polni vtisov slikovite prevožene poti smo odložili kolesa in na bližnji klopici pred domom v Fari spet zajeli sapo. In seveda z vznemirjenjem pričakovali naslednji dan.

(12)

Slovenščina 9, samostojni delovni zvezek, 1. del, str. 67

Prepričevalni pogovor, Obisk Šolskega muzeja

Tomaž: Joj, ta zajtrk je bil pa super! Pa, mami, a bi lahko šel popoldne – ko naredim nalogo, ja – z Jakobom v mesto, saj veš, ne ...

Mama: Oh, glej, z očijem sva razmišljala, da bi šli danes v mesto skupaj.

Tomaž: O, a res, a je kaj posebnega?

Mama: Aha! Ja, je. Poletna muzejska noč je. In mogoče bi šli vsi trije v šolski muzej. Da vidimo, kako so to delali včasih.

Tomaž: Oh, mami! A v muzej, a v soboto? Pa to je dolgčas! Samo gledaš ene stare fotografije, pa predmete, pa tablice, pa krede. Za to mi pa res ni treba iti v muzej!

Mama: Ja, saj po svoje imaš prav, muzeji so lahko dolgočasni. Ampak, **hmm**, midva nisva mislila na razstavo. Mislila sva, da bi šli k eni taki starinski učni uri.

Tomaž: A k pouku »po starem«? **Hja, saj** zveni zanimivo – ampak, ne vem, no, še vedno bi šel raje z Jakobom v mesto. Saj se sploh ne vidiva več ...

Mama: Vem. Ampak – tudi mi trije se bolj malo vidimo. V muzeju pa bi morali celo uro čisto pridno drug ob drugem sedeti v isti klopi.

Tomaž: Glej, če gre za druženje – kaj če vaju jutri povabim v kino ali pa v slaščičarno? To bi bilo veliko bolj zanimivo, pa še danes bi imel popoldne zase.

Mama: Hmm, seveda naju lahko kdaj povabiš v slaščičarno. Ampak še vedno mislim, da bi bila lahko tudi ura v muzeju prav zanimiva. ... Veš, razmišljala sva, da bi šli mogoče k predmetu, kjer se lahko naučimo kaj novega!

Tomaž: A pri uri izpred 200 let? Pa saj danes o vsem najbrž vemo veliko več, kot so včasih!

Mama: Aa, pa ne. Nekateri stvari so včasih obvladali veliko boljše. Lepopis, recimo.

Tomaž: Ojej, saj veš, da kracam!

Mama: Prav zato – a ne bi bilo fino, če bi se naučil kaj napisati malo bolj čitljivo? Ali pa če bi vsaj videl, kako smo danes učiteljice prijazne, ker ti zaradi kracanja ne težimo prav preveč.

Tomaž: Huh, pa kaka sreča je, da imamo računalnike! Tam ne moreš kracati!

Mama: Ja, pa to še ni najboljšo! Najboljšo je, da bi morali vsi ubogati učiteljice. Včasih so bile kar stroge, veš. Včasih je kar šiba pela, če si govoril brez dovoljenja ...

Tomaž: Ha, ha, ha, to bi pa prav rad videl! Kako bi očija s šibo po prstih, ker on bi sigurno vse vedel boljše od učiteljice. Pa tudi midva – ne vem, no – ali bi zdržala 45 minut tiho? **Ej, to** bi pa znalo biti zanimivo!

Mama: Daj, pokliči, no, prosim, Jakoba, pa ga vprašaj, če se lahko dobita jutri. Pa mu povej, da moraš danes s starši v šolo!

Tomaž: Ga bo kap! OK, zmenjeno!

(13)

Slovenščina 9, samostojni delovni zvezek, 2. del, str. 12 in 13

Čepa, najlepša soteska na Koroškem

Morda tudi sami sodite med tiste ne ravno redke Slovence, ki jim med vožnjo po avstrijski strani Ljubelja pade v oči kažipot s težko preberljivim napisom Tscheppaschlucht, pa se zmeraj peljejo mimo. Naša ekipa se je odločila, da tokrat naredi izjemo. Za cilj naše poti smo izbrali sotesko Čepa.

Po sedanjih koroških razmerah ne moremo upati, da bi na kažipotu poleg nemškega imena soteske stalo tudi slovensko. Čeprav je bilo območje pred koroškim plebiscitom leta 1920 stoodstotno slovensko. Še gostilno Deutsch Peter, katere lastnik Tschauko se ponaša z njeno petstoletno tradicijo, so krstili z nemškim imenom samo zato, ker je leta 1728 neki davni Peter Tschauko znal toliko nemško, da je bil lahko edini v kraju cesarju Karlu VI. za tolmača v pogovoru z domačini. Slovenci iz matične Slovenije imamo, kaže, dovolj svojih sotesk in vintgarjev, zato se za koroško Čepo, ki je najlepša, najgloblja soteska v Karavankah, žal preveč ne zanimamo. Med avtomobili na parkirišču zlepa nismo opazili slovenske registracije, pač pa v teh dneh obilo nemških in nizozemskih. Pa je Čepo še kako vredno obiskati. Zaradi naravnih znamenitosti in zaradi tega, ker je vendarle na ozemlju, kjer še danes živijo večinoma Slovenci. In zdaj najpomembnejše: kako pridemo do Čepe.

Od doma se odpravimo čez Ljubelj, kjer prestopimo slovensko-avstrijsko mejo. Osem kilometrov po prehodu državne meje na Ljubelju ali en kilometer pred Podljubeljem (v nemščini Unterloibl) je veliko parkirišče za sotesko Tscheppaschlucht. Udobna pot, dolga dvajset minut, se najprej za štirideset višinskih metrov spusti do Zlatega studenčka (v nemščini Goldenes Brinnl) na šeststo metrov višine, kjer je treba plačati vstopnino – šest evrov in pol za odrasle, tri evre in pol za otroke, štiri evre in pol za upokoјence in dijake. Pot vodi po položnem pobočju, le sem ter tja se povzpemo po strmih stopnicah, od koder je razgled na gorsko reko še lepši. Sledi slaba ura ne preveč naporne hoje. Utrujeni in lačni popotniki se lahko odpočijejo in okrepcajo na klopcah ob poti. Ta nas nato pripelje do sotočja gorskih rečic Borovnice in Žabnice. Od tod lahko pot nadaljujete na levo ali se odpravite na desno. Če greste na levo, ste po tridesetih minutah pri gostilni Dajč Peter (v nemščini Deutscher Peter), na desno pa po petnajstih minutah tik pod ljubeljsko cesto oziroma Hudičevim mostom in pri slapu Sopotniški šum (v nemščini Tschaukofall). Tu se bodisi obrnete bodisi odpravite naprej proti Podnu. Do njega je še ura hoje. Povzpemo se lahko tudi na Most prijateljstva, od koder je razgled na padajoči slap še lepši. Nekateri so se z guganjem na njem celo zabavali, marsikdo pa je v strahu stekel čezenj. Na parkirišče se je mogoče vrniti peš ali se odpeljati z brezplačnim avtobusom. In verjemite, včasih se namesto hitenja proti cilju na poti spleča ustaviti in preveriti, kaj se skriva za kažipotom. Čepa vas zagotovo ne bo razočarala.

